

Krzyż Wolności i Solidarności

<https://ipn.gov.pl/kwi/uroczystosci/19988,Dzialacze-opozycji-antykomunistycznej-uhonorowani-Krzyzem-Wolnosc-i-Solidarnosc.html>
2023-03-29, 21:55

Działacze opozycji antykomunistycznej uhonorowani Krzyżem Wolności i Solidarności – Polkowice, 29 sierpnia 2022

W 40. rocznicę zbrodni lubińskiej działacze dawnej opozycji został uhonorowani Krzyżem Wolności i Solidarności. W imieniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy odznaczenia wręczył prezes Instytutu Pamięci Narodowej dr Karol Nawrocki.

Ten Krzyż Wolności i Solidarności ma przypominać, że przeszliście trudną drogę w latach 70-tych i 80-tych XX wieku. Byliście gotowi do poświęceń dla drugiego człowieka, dla „Solidarności” (...) Za to poświęcenie, już w wolnej i niepodległej Polsce, Instytut Pamięci Narodowej chce Wam podziękować

- mówił do odznaczonych prezes IPN dr Karol Nawrocki.

- Przyszliście na świat w czasach, kiedy Polska była zniewolona, kiedy była sowiecką kolonią, dominowała w niej pogarda, propaganda, kłamstwo i totalitarny system komunistyczny. Ileż w Was musiało być wolności! W Waszych sercach i umysłach,

że chcieliście tę wolności ponieść także w kolejne pokolenia i gotowi byliście do wstąpienia do „Solidarności”. (...) Za tę odwagę serdecznie Wam dziękuję – podkreślił.

Krzyżem Wolności i Solidarności zostali odznaczeni:

Józef Gojdz – (ur. 8.04.1967 r.) w latach 1984–1986 był członkiem grupy „małego sabotażu” działającej w ramach Solidarności Walczącej (SW) w Lubinie. Grupa przeprowadziła kilkadziesiąt akcji rozrzucania ulotek, malowania kotwic oraz napisów SW na murach budynków na osiedlu Polne w Lubinie. Brał również udział w głośnej akcji namalowania napisu SW na plakacie wzywającym do udziału w wyborach na osiedlu Polne. W ramach prowadzonej działalności uczestniczył w kontroli frekwencji wyborczej w lokalu wyborczym na osiedlu Polne w Lubinie. Jedną z najbardziej znanych akcji grupy „małego sabotażu” było wystawienie oraz ochrona na cmentarzu komunalnym w Lubinie 1 listopada 1984 r. krzyża brzozonego z napisem „Ks. Jerzy Popiełuszko zamordowany przez SB”, pod którym wkrótce zapłonęło wiele świec. 1 listopada 1985 r. członkowie grupy postawili też krzyż brzozonego z tablicą opatrzoną napisem „Zamordowanym przez Sowieców w Katyniu”. 31 sierpnia 1985 r. w Lubinie Józef Gojdz uczestniczył w manifestacji ulicznej, w trakcie której domagano się uwolnienia więźniów politycznych, zapewnienia swobód obywatelskich oraz legalizacji „Solidarności”.

Sławomir Jakubów – (ur. 7.04.1967 r.) w latach 1984–1986 był członkiem grupy „małego sabotażu” działającej w ramach Solidarności Walczącej (SW) w Lubinie. Grupa przeprowadziła kilkadziesiąt akcji rozrzucania ulotek, malowania napisów SW na murach budynków w Lubinie. Sławomir Jakubów brał udział w głośnej akcji namalowania napisu SW na plakacie wzywającym do udziału w wyborach na osiedlu Polne. Był również uczestnikiem kontroli frekwencji w lokalu wyborczym na osiedlu Polne w Lubinie. Jedną z najbardziej znanych akcji grupy „małego sabotażu” było wystawienie oraz ochrona na cmentarzu komunalnym w Lubinie 1 listopada 1984 r. krzyża brzozonego z napisem „Ks. Jerzy Popiełuszko zamordowany przez SB”, pod którym wkrótce zapłonęło wiele świec. 1 listopada 1985 r. członkowie grupy postawili też krzyż brzozonego z tablicą opatrzoną napisem „Zamordowanym przez Sowieców w Katyniu”. W sierpniu 1985 r. w Lubinie pan Sławomir Jakubów uczestniczył w manifestacji ulicznej, w trakcie której domagano się uwolnienia więźniów politycznych oraz legalizacji NSZZ „Solidarność” oraz gwarancji swobód obywatelskich.

Józef Kowalik – (ur. 13.03.1956 r.) w latach osiemdziesiątych XX w. był zatrudniony w Zakładach Robót Górniczych (ZRG) KGHM w Lubinie. Pracował na terenie wydobywczym Zakładów Górniczych (ZG) „Rudna” w Polkowicach. W dniach 14–17 grudnia 1981 r. uczestniczył w strajku okupacyjnym w ZG „Rudna” pełniąc rolę szefa zmiany strajkowej straży robotniczej oraz członka Komitetu Strajkowego na Szybie „Rudna Zachodnia”. Po zakończeniu strajku 19 grudnia 1981 r., wraz z całą załogą,

został represyjnie zwolniony, a następnie przyjęty do pracy ponownie. Ponadto został powołany do czynnej służby wojskowej, którą odbywał w okresie od 2 kwietnia 1982 r. do 25 czerwca 1982 r. w Lubuskiej Brygadzie WOP. W latach 1982–1985 był działaczem Tajnej Komisji Zakładowej (TKZ) NSZZ „Solidarność” ZRG w Lubinie. Zbierał wówczas składki na związkową działalność konspiracyjną, kolportował ulotki i wydawnictwa „Solidarności”. Jednocześnie jako członek TKZ NSZZ „Solidarność” oraz działacz Solidarności Walczącej w Lubinie był odpowiedzialny za liczne akcje ulotkowe, organizowanie protestów i wykonywanie napisów na murach oraz wyrobiskach kopalń. W maju i sierpniu 1988 r. był współorganizatorem strajków w ZG „Rudna” w Polkowicach.

Eugeniusz Liszewski – (ur. 2.03.1955 r..) od września 1980 r. był działaczem NSZZ „Solidarność”. W dniach 14–17 grudnia 1981 r. brał udział w strajku okupacyjnym w Zakładach Górniczych (ZG) „Rudna” w Polkowicach. W latach 1982–1983 był członkiem Tajnej Komisji Zakładowej (TKZ) NSZZ „Solidarność” w ZG „Rudna”. 28 marca 1983 r. został tymczasowo aresztowany i oskarżony o to, że w okresie od marca 1982 r. do lutego 1983 r. w Polkowicach współtworzył TKZ NSZZ „Solidarność” ZG „Rudna”, uczestniczył w konspiracyjnych zebraniach komitetu koordynującego oraz prowadził działalność organizatorską i finansową. 1 sierpnia 1983 r. Prokurator Rejonowy w Lubinie na mocy ustawy o amnestii z dnia 21 lipca 1983 r. umorzył postępowanie przygotowawcze wobec pana Eugeniusza Liszewskiego w związku z prowadzoną działalnością opozycyjną. Pomimo umorzenia postępowania pozostawał on w areszcie za działania mające na celu spowodowanie eksplozji materiałów wybuchowych, za co ostatecznie 30 września 1983 r. został skazany wyrokiem Sądu Śląskiego Okręgu Wojskowego we Wrocławiu na rok i 6 miesięcy pozbawienia wolności w zawieszeniu na 2 lata, karę grzywny w wysokości 20 tys. oraz zwrot 8,5 tys. zł kosztów sądowych. 1 października 1983 r. został zwolniony z Aresztu Śledczego we Wrocławiu. W latach 1983–1989 zajmował się kolportażem wydawnictw podziemnych, takich jak m. in.: „Solidarność Walcząca”, „Żądło Robola”, „Afirmacja”, „Wolny Głos”. W latach 1984–1989 był również członkiem Solidarności Walczącej w Lubinie. W 1988 r. był współorganizatorem strajku w ZG „Rudna”, a w okresie 1988–1989 był współorganizatorem i członkiem Komitetu Organizacyjnego NSZZ „Solidarność” w Zakładach Robót Górniczych Kombinatoru Górniczo-Hutniczego Miedzi w Lubinie.

* * *

Krzyż Wolności i Solidarności został ustanowiony przez Sejm 5 sierpnia 2010 roku. Po raz pierwszy przyznano go w czerwcu 2011 roku, przy okazji obchodów 35. rocznicy protestów społecznych w Radomiu. Krzyż nadawany jest przez Prezydenta RP, na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej, działaczom opozycji wobec dyktatury komunistycznej, za działalność na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowanie praw człowieka w PRL. Źródłem uchwalenia Krzyża Wolności i Solidarności jest Krzyż Niepodległości z II RP.

PLIKI DO POBRANIA

[Biogramy działaczy opozycji antykomunistycznej odznaczonych Krzyżem Wolności i Solidarności \(pdf, 208.94 KB\) 26.08.2022 10:00](#)